

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN EN ARMOEDEBESTRIJDING, CULTUUR EN GELIJKE KANSSEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - ontwerp van decreet tot wijziging van de regelgeving over het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
 - Principiële goedkeuring

Samenvatting

Dit ontwerp van decreet beoogt een aantal nieuwe en noodzakelijke initiatieven te nemen en aanpassingen door te voeren betreffende de regelgeving van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG). Naast wetgevingstechnische aanpassingen regelt dit decreet ook een aantal meer fundamentele aspecten, waar een aangepaste regelgeving zich opdringt.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit ontwerp van decreet betreft het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, en heeft betrekking op de beleidsvelden welzijn, gezondheids- en woonzorg, opgroeien, preventiebeleid, sociale bescherming en zorginfrastructuur.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het voorliggende ontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2026/39 van 26 februari 2026.

Het JoKER-advies werd bekomen op 17 februari 2026.

De Inspectie van Financiën heeft een gunstig advies onder voorwaarden gegeven op 26 februari 2026. Het antwoord op opmerkingen van IF is verderop in deze nota opgenomen. Een gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, is vereist.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit ontwerp van decreet beoogt een aantal nieuwe en noodzakelijke initiatieven te nemen en aanpassingen door te voeren betreffende de regelgeving van het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG). Naast wetgevingstechnische aanpassingen regelt dit decreet ook een aantal meer fundamentele aspecten, waar een aangepaste regelgeving zich opdringt, onder meer voor wat betreft de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden, het preventieve gezondheidsbeleid, de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters, de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg, de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, het Groeipakket, de Vlaamse sociale bescherming, het Woonzorgdecreet en de organisatie van de eerstelijnszorg.

Het decreet behelst de volgende hoofdstukken:

- HOOFDSTUK 1 Inleidende bepaling;
- HOOFDSTUK 2 Wijzigingen van het decreet van 23 februari 1994 inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden;
- HOOFDSTUK 3 Wijzigingen van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid;
- HOOFDSTUK 4 Wijziging van het decreet van 30 april 2004 tot oprichting van het intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid Opgroeien regie;
- HOOFDSTUK 5 Wijzigingen van het decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters;
- HOOFDSTUK 6 Wijzigingen van het decreet van 25 april 2014 betreffende de organisatie van het netwerk voor de gegevensdeling tussen de actoren in de zorg;
- HOOFDSTUK 7 Wijzigingen van de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015;
- HOOFDSTUK 8 Wijzigingen van het Groeipakketdecreet van 2018;
- HOOFDSTUK 9 Wijzigingen van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming;
- HOOFDSTUK 10 Wijzigingen van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019;
- HOOFDSTUK 11 Wijzigingen van het decreet van 26 april 2019 betreffende de organisatie van de eerstelijnszorg, de regionale zorgplatformen en de ondersteuning van de eerstelijnszorgaanbieders;
- HOOFDSTUK 12 Slotbepalingen.

Voor het overige verwijzen wij naar de uiteenzetting in de memorie van toelichting.

Het ontwerp van decreet heeft betrekking op een gemeenschapsmaterie en heeft ook uitwerking in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad, zonder afwijkende regels.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Voor de toelichting bij de artikelen verwijzen wij naar de memorie van toelichting, alwaar een omstandige toelichting werd opgenomen.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voor artikel 22, dat artikel 95 van het Groeipakketdecreet van 2018 wijzigt, geldt een verwaarloosbare budgettaire impact. Er zijn geen exacte cijfers beschikbaar. De casussen die gekend zijn waarbij zonder voorliggende schorsing geen startbedrag adoptie wordt toegekend zijn beperkt.

Voor artikel 23, dat artikel 103, §2, van hetzelfde decreet wijzigt, geldt het volgende: jaarlijks (referentiejaar 2023) ontvangen ongeveer 2.000 verschillende kinderen die materiële ondersteuning genieten een Groeipakket (gezinsbijslag en/of schooltoeslag) op een rekening op naam van het kind. In 2023 werd er bij 276 verschillende kinderen een terugvordering uitgevoerd voor een totaalbedrag van ongeveer 200.000 euro. Voor voorliggende wijziging kan bijgevolg een jaarlijkse meerkost voor de beleidskredieten van ongeveer 200.000 euro worden gerekend.

Werkingsmiddelen VUTG: De kosten voor de aanpassing van de applicatie in het kader van de aanpassing van artikel 103 van het Groeipakketdecreet van 2018 worden op 58.000 euro geschat.

Voor het overige hebben de bepalingen van het voorliggende ontwerp van decreet geen budgettaire impact.

De Inspectie van financiën merkt op dat in het decreet geëxpliciteerd moet worden dat het ambtshalve afzien van terugvordering niet mogelijk is wanneer er fraude wordt vastgesteld. Dit principe blijkt echter al uit de aanpassing aan artikel 103, §2, waarbij zowel een tweede als een derde lid wordt toegevoegd. Het derde lid zegt uitdrukkelijk dat de uitbetalingsactor niet kan afzien van de terugvordering als het terug te vorderen bedrag te wijten is aan vastgestelde fraude in hoofde van de schuldenaar.

Anderzijds moet gelet op de preciaire situatie waarin deze jongeren verkeren, de drempels om hun rechten uit te putten zo laag mogelijk worden gehouden. De opmerking dat een meer fijnmazige ex-ante controle nodig is, gaat niet op voor de schooltoeslag die provisioneel wordt uitgekeerd en waarbij de controle op de pedagogische voorwaarde alleen a posteriori kan gebeuren. Net voor deze groep jongeren is het omwille van familiale of sociale en andere redenen moeilijker om aan deze pedagogische voorwaarde te voldoen.

De Inspectie van Financiën merkt vervolgens op dat het uitbreiden van de mogelijkheden voor diensten om oppashulp aan te bieden naar flexibiliteit voor de gebruiker toe positief is. Een wijzigingsbesluit zal de gewijzigde erkenningsnormen afbakenen in welke omstandigheden en onder welke voorwaarden een dienst voor oppashulp buitenshuis oppashulp kan bieden aan een gebruiker. De Inspectie van Financiën merkt wel op dat ondanks deze noodzakelijke uitvoeringsbepaling, het decreet onmiddellijk in werking treedt. Het lijkt IF logischer om deze bepaling in werking te laten treden op hetzelfde moment als de uitvoeringsbepaling om te vermijden dat er een situatie ontstaat waarbij het toepassingsgebied al is uitgebreid, maar niet voorzien is in enige kadering (cfr. randnummer 3.1.4 van het advies).

In reactie op het advies van de Inspectie van Financiën kan worden geantwoord dat het betrokken artikel 32 van het ontwerp van decreet pas in werking zal treden op een datum die de Vlaamse Regering vaststelt en uiterlijk op 1 januari 2029. Dit laat ruimte voor de Vlaamse Regering om de nodige omkaderende erkenningsvoorwaarden uit te werken bij

besluit van de Vlaamse Regering en bij hetzelfde besluit het artikel 32 van het ontwerp van decreet in werking te stellen. Een aanpassing aan het artikel 38 van het ontwerp van decreet werd in die zin aangebracht.

De Inspectie van Financiën merkt ten slotte op dat de bepalingen betreffende de mogelijkheid voor het laten aanstellen door het departement Zorg van een crisismanager bij een woonzorgvoorziening, alsook de motivering daarvan, aangepast en aangevuld dienen te worden. Afhankelijk van de tijd die het duurt deze bepalingen aan te passen en aan te vullen vraagt IF te overwegen deze bepalingen te voorzien via een apart decreet, om op die manier de overige bepalingen in het decreet niet nodeloos te vertragen.

In reactie op deze opmerking van de Inspectie van Financiën kan worden geantwoord dat met het advies IF werd rekening gehouden en de noodzakelijke aanpassingen werden gedaan in de Memorie van Toelichting om de proportionaliteit van de crisismanager toe te lichten. De crisismanager is, zoals IF opmerkt, een figuur parallel aan de voorlopige bewindvoerder die ingeschreven wordt om ingeschakeld te worden in situaties waarin de aanstelling van een voorlopig bewindvoerder niet opportuun is, zoals bijvoorbeeld eerder beperkte administratieve verplichtingen zoals het UBO-register of meer prangende crisissituaties. De voorlopige bewindvoerder en de regeling daarvan blijft echter onaangeroerd en niets staat in de weg van het verdere beroep dat op die figuur gedaan kan worden. Daartoe wordt er in de nabije toekomst, wanneer de decretale basis in werking is getreden, via een BVR uitgewerkt hoe de opdracht beschreven kan worden (en of er al dan niet in de plaats van het bestuur getreden kan worden), op welke manier de secretaris-generaal de crisismanager aanstelt en wat de verhouding tussen het Departement Zorg en de crisismanager zal zijn.

Het gemotiveerd akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, werd aangevraagd op 16 maart 2026.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Dit voorontwerp heeft geen impact op het personeelsbestand en op de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Dit ontwerp heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen.

4. VERDER TRAJECT

Na de principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet door de Vlaamse Regering, wordt het ter advies voorgelegd aan de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens en aan de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. In het geval dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst, zal deze in een volgende fase ter advies worden voorgelegd aan de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande voorontwerp van decreet tot wijziging van de regelgeving over het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en de bijhorende memorie van toelichting;

2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen:

2.1. te gelasten over voormelde voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Vlaamse Raad voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen;

2.2. te gelasten over het voormelde voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen;

2.3. te machtigen te beoordelen of voornoemde adviezen aanleiding kunnen geven tot aanpassing van de door de Vlaamse Regering principiële goedgekeurde tekst;

2.4. te gelasten over voormelde voorontwerp van decreet het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principiële goedgekeurde tekst.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ